

Nd.

370. Lög

um nauðasamninga.

(Afgreidd frá Nd. 12. apríl).

I. KAFLI.

Orðaskýringar o. fl.

1. gr.

Nauðasamningur er í lögum þessum samningur gerður með atbeina skiftarjettar milli skuldunauts og lögmæltis meiri hluta lánardrotna hans um skuldagreiðslur, og bindur samningurinn einnig minni hluta lánardrotnanna eftir að skiftarjettur hefir staðfest hann.

Samningsmenn eru þeir lánardrotnar nefndir, er nauðasamningur bindur. Samningskröfur eru þær kröfur nefndar, er nauðasamningur tekur til.

Atkvæðismenn eru þeir lánardrotnar nefndir, sem eiga kröfur, er atkvæðisrjettur um nauðasamning fylgir.

Atkvæðiskröfur eru þær kröfur, er atkvæðisrjettur um nauðasamning fylgir.

2. gr.

Hvarvetna þess, er lögheimilt er að gefa út áskorun (proklama) til lánardrotna að viðlögðum missi kröfu, ef henni er ekki lýst í tækan tíma, skal kröfulýsingarfrestur vera 4 almanaksmánuðir frá síðustu birtingu áskorunar talið.

II. KAFLI.

Um nauðasamninga í sambandi við gjaldprotamedferð á búi skuldunauts.

3. gr.

Nú er bú manns tekið til gjaldprotaskifta að honum lifanda, og er honum þá rjett að bera upp frumvarp til nauðasamninga. Skal hann skila frumvarpinu með nafni sínu undir til skiftarjettar í síðasta lagi viku eftir að kröfulýsingarfrestur er liðinn. Frumvarp, er síðar kemur fram en áður en útblutun fer fram, má þó taka til meðferðar, ef fullur helmingur atkvæðismanna, bæði að tölu og kröfumagni, veitir til þess samþykki sitt, enda fylgi frumvarpinu skrifleg yfirlýsing þeirra um það atriði.

Í frumvarpi skal greina:

1. Hvern hundraðshluta af samningskröfum skuldunautur ætli að greiða.

2. Hvenær þær greiðslur skuli fara fram.
3. Hvort trygging verði sett fyrir skilvisri greiðslu, og, ef svo er, þá hver.
4. Önnur atriði, er skuldunautur vill taka fram og hann ætlar máli skifta.

4. gr.

Skuldunautur hefir ekki rjett til að leita nauðasamninga samkvæmt 3. gr., ef hann

1. Hefir á síðustu 2 árum fyrir gjaldþrotaskiftin orðið sannur um brot þau, er í 262. og 263. gr. alm. hegningarlaga segir.
2. Hefir ekki, þegar bú hans var síðast tekið til gjaldþrotameðferðar, haldið þær bækur, sem honum var lögskýlt að halda, eða ef bækur þær, sem hann hefir haldið, hvort sem honum var lögskýlt að halda þær eða ekki, eru sviksamlega haldnar eða bókhaldið var í verulegri óreiðu að dómi skiftarjettar.
3. Hefir farið burt úr lögsagnarumdæminu án leyfis skiftarjettar eða þverskallast við að láta skiftarjetti í tje alla þá fræðslu um hag sinn, er hann má veita og honum er lögskýlt,

Nú er hafin opinber rannsókn um atriði þau, er í 1. tölul. greinir, og skal þá fresta meðferð frumvarps að nauðasamningum, þar til aðili er sýknaður með dómi eða ákærvaldið hefir fallið frá málshöfðun.

5. gr.

Ekki má taka frumvarp að nauðasamningi til meðferðar, nema fullur helmingur atkvæðismanna, bæði að tölu og kröfumagni, samþykki, ef skuldunautur hefir eftir skiftaupphaf eða 3 mánuðum eða síðar fyrir þann tíma komið fram með frumvarp að nauðasamningi, er annaðhvort hefir fallið við atkvæðagreiðslu eða því hefir verið synjað staðfestingar.

Skrifleg yfirlýsing lánardrotna um samþykki þeirra skal fylgja frumvarpinu.

6. gr.

Rjett er skuldunaut að breyta frumvarpi sínu eða auka við það, þar til það er borið upp á skiftafundi til umræðu. Eftir það getur skuldunautur ekki breytt eða aukið við frumvarpið, nema eftir áskorun eins eða fleiri atkvæðismanna eða samkvæmt leiðbeiningum skiftarjettar.

7. gr.

Skiftaráðandi leggur frumvarp að nauðasamningi þegar fram í skrifstofu sinni er hann hefir úrskurðað það tækt, og skal það liggja frammi viku að minsta kosti til sýnis lánardrotnum. Framlagning frumvarps skal birta með þeim hætti, er skiftarjetti þykir hlýða. Framlagningartiminn telst frá auglýsingardegi.

Nú þykir skiftarjetti frumvarp að nauðasamningi ekki tækt, sbr. 4. og 5. gr., og skal hann þá kveða upp rökstuddan úrskurð um það, enda hafi skuldunautur átt kost á að tala máli sínu áður.

Úrslit eftir 1. og 2. málgr. tilkynnir skiftarjettur skuldunaut þegar í stað.

8. gr.

Skiftarjettur auglýsir með þeim hætti, er honum þykir hlýða, að frumvarp að nauðasamningi verði lagt fram á skiftafundi nánar til teknum. Ef þess er kostur, þá skal leggja frumvarpið fyrir fund þann, er rannsakar framkomnar kröfur (37. gr. skiftalaganna). Ella skal halda fund til að ræða frumvarpið svo fljótt sem kostur er.

Skiftarjettur getur frestað umræðum eða atkvæðagreiðslu um frumvarp frá einum fundi til annars, ef honum þykir það nauðsynlegt eða hentugt. Til þeirra funda skal boða sem til skiftafunda (23. gr. skiftalaganna).

9. gr.

Meðan meðferð nauðasamnings stendur yfir má ekki selja eignir búins framur en nauðsynlegt kann að vera til greiðslu þeirra skulda, sem nauðasamningur tekur ekki til, og yfir höfuð skal búinu haldið í því horfi á meðan, að hagur skuldunauts raskist sem minst vegna skiftameðferðarinnar á búi hans.

10. gr.

Allir lánardrottnar skuldunauts, þeir er lýst hafa í tækan tíma kröfum sínum, eða kröfur þeirra eru án þess teknar til greina, og greiðslu eiga að fá af eignum búins (13. gr. laga nr. 7, 13. apr. 1894), hafa atkvæðisrjett um frumvarp að nauðasamningi, nema einhverjar þær takmarkanir eða undantekningar, sem hjer fara á eftir, taki til þeirra.

11. gr.

Nú á lánardrottinn fleiri en eina atkvæðiskröfu, og hefir hann þó að eins eitt atkvæði, þegar atkvæðismenn eru taldir, en kröfur hans eru samlagðar, þegar reikna á kröfumagn með samningi og móti.

Nú fer sami maður með umboð fleiri atkvæðismanna, og skulu þá hverjum þeirra talin atkvæði eins og ef þeir hefðu sjálfir farið með atkvæðisrjett sinn.

Ef fleiri en einn eiga kröfu saman, þá fara þeir allir (báðir) með eitt atkvæði.

12. gr.

Þessir lánardrottnar eiga ekki atkvæði um frumvarp að nauðasamningi:

1. Þeir, sem hlutbundinn rjett hafa yfir eignum búins til tryggingar kröfu sinni, að því leyti sem tryggingin telst nægileg til að greiða kröfuna. Um þann hlutann, sem eigi telst trygður, hafa þeir atkvæðisrjett.
2. Þeir, er forgangskröfur eiga á hendur búinu (82. og 83. gr. skiftalaganna).
3. Þeir, er kröfu gera til gjafa úr búinu.
4. Maki skuldunauts, frændur hans að feðgatali eða niðja, tengdforeldri og tengdabörn eða unnusti eða unnasta hans.
5. Þeir, er nota kröfu til skuldajafnaðar (20. gr. laga nr. 7, 13. apr. 1894).

Ef krafa er ekki öll höfð til skuldajafnaðar, fylgir henni atkvæðisrjettur að því leyti.

6. Þeir, er eignast hafa fyrir framsal kröfu á hendur skuldunaut eftir upphaf gjaldþrotaskifta (8. gr. laga nr. 7, 13. apr. 1894) eða eftir að skuldunautur hefir skilað skiftarjetti árangurslaust frumvarpi að nauðasamningi til þess að afstýra gjaldþrotaskiftunum, nema aðili hafi eignast kröfuna vegna skuldbindingar, er hann hefir tekið á sig fyrir þann tíma, svo sem ábyrgð, sem hann hefir undirgengist fyrir skuldunaut og eigi greitt fyrr en eftir upphaf skifta.

Vextir áfallnir eftir upphaf gjaldþrotaskifta teljast ekki með, þegar reikna skal kröfumagn.

7. Þeir, er hafa afsalað sjer hlutbundnum tryggingarrjetti, skuldajafnaðarheimild eða forgangsrjetti eftir þann tíma, sem í 6. tölul. segir, nema að því leyti, sem þeir kynnu ella að hafa átt atkvæðisrjett, sbr. 1. og 5. tölul.
8. Þeir, er eiga skildagaðar kröfur, en skildaginn er ekki fram kominn.

13. gr.

Nú skilur menn á um kröfu, hvort sem ágreiningurinn er um sæti kröfu í skuldaröð, tilvist hennar, tryggingu eða annað, og hefir lánardrottinn þá ekki atkvæðisrjett að sinni. En ef svo reynist, að úrslit kynnu að verða önnur, ef þeir tækju þátt í atkvæðagreiðslu, er deilukröfur eiga, þá skal skiftarjettur rannsaka lögumæti þeirra krafna og að lokinni rannsókn skera úr því, hverjar þeirra og með hvaða fjárhæð skuli verða atkvæðakröfur. En ekki bindur sá úrskurður, ef síðar verður leitað dómsúrlausnar um þær kröfur.

14. gr.

Atkvæðisrjett hefir lánardrottinn um frumvarp að nauðasamningi, þó að krafa hans hafi ekki verið viðurkend. En ekki missir skuldunautur þar fyrir rjettinn til að mótmæla kröfunni.

Atkvæðisrjettur fylgir kröfu, þó að hún sje ekki fallin í gjalddaga.

15. gr.

Frumvarp skal telja samþykkt með þeim hætti, sem hjer segir:

1. Ef skuldunautur býðst til að greiða 50% eða meira af samningskröfum — og þar með talin full greiðsla, en greiðslufrestur er áskilinn —, þá þarf samþykki $\frac{2}{3}$ atkvæðismanna, er fari með að minsta kosti $\frac{2}{3}$ af atkvæðiskröfum.
2. Ef skuldunautur býður minna en 50% af samningskröfum, en þó meira en 20%, þá þarf samþykki $\frac{3}{4}$ í báðar áttir.
3. Ef skuldunautur býður 20% eða minna, þá þarf samþykki $\frac{5}{6}$ í báðar áttir.

16. gr.

Nú fæst einungis nægur meiri hluti með frumvarpi í aðra áttina, og skal skiftarjettur þá ákveða fund af nýju, er haldinn sje ekki síðar en 14 dög-

um eftir. Ef þá fæst ekki nægur meiri hluti í báðar áttir, þá er frumvarpið fallið.

Þeir, sem greiddu atkvæði með frumvarpi á fyrra fundinum, teljast og gera það á síðara fundinum, enda þótt þeir sæki hann ekki, nema þeir hafi tjáð skiftarjetti, að þeir hafi vikið frá atkvæði sinu.

17. gr.

Nú er frumvarp samþykkt á fundi, og skal skiftarjettur, eftir því sem honum þykir þurfa, rannsaka öll þau atriði, er máli skifta að lögum um gildi og staðfestingu samningsins. Rjett er skiftarjetti að stefna fyrir sig í því skyni og að viðlögðum þingvittisbótum með gestarjettarfyrrvara þeim mönnum, er telja má líklegt, að upplýsingar geti gefið, enda hefir skiftarjettur vald til að spyrja og eiðfesta vitni um öll þessi atriði. Ef vitni á varnarþing í öðru lög-sagnarumdæmi, skal hjeradsdómari þar spyrja það eftir tilmælum skiftarjettar.

18. gr.

Ef allir atkvæðismenn hafa sótt fund, þar sem frumvarp að nauðasamningi hefir hlotið samþykki (15. gr.), þá getur skiftarjettur þegar staðfest samninginn, eftir atvikum að lokinni rannsókn samkvæmt 17. gr. Nú hafa ekki allir atkvæðismenn sótt fund, og á skiftarjettur þá að skora á þá með auglýsingu í Lögbirtingablaði að bera upp fyrir honum rökstudd mótmæli gegn frumvarpinu innan 14 daga frá birtingu auglýsingarinnar. Ef engin mótmæli koma, þá getur skiftarjettur þegar staðfest samninginn með þeim hætti, sem sagt var. Annars kostar boðar skiftarjettur til fundar af nýju með viku fyrirvara, nema sjálfur þurfi hann lengri frest til rannsóknar samkvæmt 17. gr., og á þeim fundi tekur hann svo ákvörðun um það, hvort staðfesta skuli samning eða ekki, enda hafi atkvæðismenn fengið kost á að lýsa álitu sínu á framkomnum mótmælum.

Birta skal einu sinni í Lögbirtingablaði, ef samningur hefir fallið eða hefir ekki fengið staðfesting.

Skiftarjettur kveður upp rökstuddan úrskurð um staðfestingu nauðasamnings og synjun staðfestingar.

19. gr.

Skiftarjetti er skylt að leiðbeina aðiljum eftir grundvallarreglum um meðferð almennra einkamála í hjeradi.

20. gr.

Synja skal skiftarjettur um staðfestingu á nauðasamningi, ef

1. Það kemur í ljós eftir samþykkt hans, að fyrirmæli 4. gr. standa staðfestingu í vegi.
2. Í samningi eru fyrirmæli í óhag einhverra þeirra lánardrotna, er samningur bindur ekki, enda hafi samþykki þeirra ekki komið til.
3. Einhverjum samningsmanna eða öðrum er eða hefir verið ívilnað í samningnum eða í sambandi við samningagerðina án samþykkis allra atkvæðis-

manna, eða ef rjettur einhvers samningsmanns er fyrir borð borinn án samþykkis hans.

4. Skiftaráðanda þykir vist, að skuldunautur eða aðrir hafi gefið rangar skýrslur um veruleg atriði, og ætla megi, að þær skýrslur hafi skift máli um ákvörðun lánardrottnanna, er þeir samþykku frumvarpið.
5. Ekki þykja sæmilegar líkur fyrir efndum nauðasamnings.
6. Einhver samningsmanna krefst þess, og sýnt er, að samningurinn brýtur verulega bág við sameiginlega hagsmuni samningsmanna, svo sem ef skuldauppgjöfin er að mun meiri eða gjaldfrestur að mun lengri en skuldunautur hefði þurft að fá, eða trygging er stórum minni en honum hefði verið unt að veita.

21. gr.

Þegar nauðasamningur hefir hlotið staðfestingu skiftarjettar, bindur hann alla þá, er atkvæðisrjett eiga um frumvarp að honum, og enn fremur þá skuldheimtumenn, sem eigi hafa atkvæðisrjett og í 3., 4., 6., 7. og 8. tölul. 12. gr. segir, og þá, sem í 13. gr. getur, þótt þeir hafi verið úrskurðaðir frá atkvæðisrjetti.

22. gr.

Nauðasamningur hefir sömu verkanir sem dómssátt væri milli skuldunauts og samningsmanna, ef kröfur þeirra hafa verið viðurkendar í samningnum (sbr. 13. og 14. gr.).

23. gr.

Nauðasamningur haggar ekki heimild lánardrottins til þess að ganga að veði, sem þriðji maður kann að hafa sett til tryggingar samningskröfu, nje til að krefjast fullrar greiðslu af ábyrgðarmanni eða öðrum, sem ábyrgjast slíka skuld jafnframt skuldunaut.

24. gr.

Nauðasamningur leysir skuldunaut undan skyldu til að greiða þann hundraðshluta hveurrar samningskröfu, sem frá er skilið í samningnum, bæði gagnvart lánardrottni sjálfum, ábyrgðarmönnum og öðrum, er annars hefðu átt endurgjaldskröfu á hendur honum fyrir greiðslu skuldarinnar.

Nú greiðir þriðjimaður, ábyrgðarmaður, samskuldari o. s. frv. þann hluta skuldar, sem skuldunautur tók á sig með nauðasamningi, og er honum þá skylt að greiða þriðjamanni hundraðshlutann samkvæmt nauðasamningi að rjetttri tiltölu við það, sem hinn hefir greitt.

25. gr.

Nú er krafa deilukrafa eða skildöguð, en skildagi ekki fram kominn, eða krafa hefir ekki verið viðurkend, og er skiftarjetti þá skylt, ef aðili krefst þess, að binda staðfestingu því skilyrði, að lagt verði fje til hliðar fyrir svo miklu af hverri slíkri kröfu, er svarar til þess, sem greitt er þegar eða greiða

á á næstn 6 mánuðum af öðrum samningskröfum, þó þannig, að aldrei verði kostur þessara samningsmanna betri en kostur annara um greiðslur samkvæmt nauðasamningi.

Ef krafa er deilukrafa, verður lánardrottinn þó að höfða mál til greiðslu eða viðurkenningar hennar áður 6 mánuðir eru liðnir frá staðfestingu nauðasamnings. Ef krafa er skildöguð, getur skuldunautur krafist tryggingar aftur, ef skildagi er eigi fram kominn áður ár er liðið frá sama tíma.

26. gr.

Ekki eru samningsmenn leystir undan ákvæðum nauðasamnings fram- ar en í lögum þessum segir, þótt hann verði ekki efndur.

Nú býður skuldunautur til nauðasamninga af nýju eða bú hans verður tekið til skiftameðferðar sem þrotabú eða skuldfragöngudánarbú áður en hann hefir að fullu efnt nauðasamning, og er þá samningsmönnum rjett að heimta samningskröfur sínar með fullri upphæð, að því frádregnu, sem þegar kann að vera greitt, eins og ef enginn nauðasamningur hefði verið gerður. Sam- svarandi gildir um ábyrgðarmenn og aðra, er greitt kunna að hafa skuldir fyrir skuldunaut, sbr. 24. gr.

27. gr.

Staðfestan nauðasamning skal skrásetja í skiftabók, enda skulu allir þeir, er greitt hafa atkvæði með honum, undirrita hann í skiftabókinni.

Áður en bú er afhent skuldunaut skal þess gætt, að allir skuldheimtu- menn, sem nauðasamningur tekur ekki til, hafi fengið sitt eða fulla tryggingu, nema þeir samþykki framsal búsinns með öðrum kostum. Ef skuldunautur skyldi greiða samningsmönnum að einhverju leyti eða öllu þegar í stað eða setja tryggingu, þá ber skiftarjetti og að afhenda ekki búnið fyrir en það hefir verið gert, nema samþykki aðilja komi til.

Loks getur skiftarjettur haldið búinu í umsjá sinni, þar til greiddur hefir verið allur kostnaður af samningagerð og skiftum.

Skiftarjettur gerir skuldunaut skil fyrir meðferð sinni á búinu.

28. gr.

Ef nauðasamningur hlýtur staðfestingu, þá skal þegar birta tilkynningu um það í Lögbirtingablaði. Einnig skal birta þá eða síðar, sbr. 3. mgr. 27. gr., með sama hætti tilkynningu um framsal búsinns í hendur skuldunaut. Svo skal og tilkynna til firmaskrár og hlutafjelaga- og samvinnufjelagaskrár, ef þau tjelög eiga hlut að máli, staðfestingu og aðalefni nauðasamnings og framsal búsinns í hendur skuldunaut. Tilkynningu skal fylgja eftirrit af nauðasamningi og staðfestingar- úrskurði, eða dómi um staðfestingu, ef staðfesting hefir fengist fyrir áfrýjun.

29. gr.

Nú sannast það innan 3 ára frá staðfestingu nauðasamnings,

1. Að skuldunautur hefir sjálfur, eða þriðji maður með vitund hans, ívilnað samningsmanni eða heitið honum ívilnun fram yfir aðra áður en samn-

ingagerðin hófst eða meðan hún stóð yfir, enda megi telja ivilnun hafa haft áhrif á samningagerðina,

2. Að nauðasamningur hafi komist á fyrir óráðvandlegt atferli af hálfu skuldunauts, svo sem visvitandi rangar skýrslur hans um hag hans, undanskot fjár o. s. frv., eða
3. Að skuldunautur hefir í sambandi við gjaldþrotaskiftin gert sig sekan um atferli, sem varðar refsingu eftir 262. eða 263. gr. almennra hegningarlaga, eða hefir greint visvitandi rangt frá um atriði, sem máli skifta, í bókum þeim, er hann hefir haldið,

og er honum þá skylt að greiða samningsmönnum, sem ekki hafa tekið þátt í því atferli, sem nú var talið, kröfur þeirra með fullri upphæð eigi síðar en á upphaflegum gjalddaga, svo og ábyrgðarmönnum og samskuldurum sinum það alt, er þeir kunna að greiða eða hafa greitt og skuldunaut hefði verið skylt að endurgreiða, ef nauðasamningur hefði enginn verið gerður. Samningsmenn halda og óskertum rjetti sínum gagnvart þriðjamanni, er ábyrgist samningskröfu eða sett hefir veð til að tryggja hana.

30. gr.

Nú líða 3 ár og 6 mánuðir svo, að samningsmaður hefir ekki fengið viðurkenningu skuldunauts um ónýting nauðasamnings vegna fyriræla 29. greinar, eða hann hefir ekki höfðað mál til ónýtingar nauðasamningi, og er hann þá bundinn við samninginn.

III. KAFLI.

Um nauðasamninga án gjaldþrotameðferðar á búi skuldunauts.

31. gr.

Nú vill skuldunautur, er eigi hygst geta staðið í skilum við lánardrottna sína, gera nauðasamning, og skal hann þá afhenda skiftarjetti þeim, er fara skyldi með skifti á búi hans, skriflega beiðni um það, að hann geri ráðstafanir til samningatilauna.

Beiðni skal fylgja:

1. Greinargerð um orsakir til þess, að skuldunautur leitar nauðasamninga.
2. Efnahagsreikningur skuldunauts, gerður á þeim tíma, að engin veruleg breyting geti hafa orðið á efnahag hans síðan.
3. Sundurliðuð skrá yfir eignir skuldunauts, gerð á sama tíma sem efnahagsreikningur hans, og sje í skránni nákvæm skýrsla um fasteignir hans, skip, lausafje, kröfur, er hann á hjá öðrum, o. s. frv.
4. Sundurliðuð skrá yfir lánardrottna skuldunauts, nafn hvers lánardrottins, skuldarupphæð, gjalddagi, trygging fyrir skuld o. s. frv.
5. Skrá um bækur þær, er skuldunautur heldur, hvort sem hann er þókhaldsskyldur eða ekki.

6. Drengskaparyfirlýsing um það, að skýrslur hans samkvæmt 1.—5. tölul. sjeu gefnar eftir bestu vitund.
7. Frumvarp að nauðasamningi, og sje þar tekið til, hvern hundraðshluta af skuldum sínum aðili hygst að greiða, hvenær greiðslur eigi að fara fram, hverja tryggingu hann ætli að setja, ef því er að skilta, og annað, er hann vill hafa í nauðasamningi.
8. Meðmæli frá að minsta kosti $\frac{1}{4}$ væntanlegra samningsmanna, bæði að tölu og kröfumagni.
9. Fjárhæð, 50—200 kr., eftir ákvörðun skiftarjettar, til greiðslu kostnaðar af samningatilraunum.

32. gr.

Þeim, sem ekki hafa rjett til að leita nauðasamninga meðan bú þeirra sætir gjaldþrotameðferð (4. gr.), er og meinað að leita nauðasamninga samkvæmt 31. gr.

Nú hefir skuldunautur borið fram frumvarp að nauðasamningi á síðustu 12 mánuðum, er annaðhvort hefir fallið eða verið synjað staðfestingar, og má skiftaráðandi þá ekki taka frumvarp hans til meðferðar, ef ætla má, eftir efni frumvarpsins að dæma, að úrslitin hljóti að verða hin sömu sem síðast.

Nú hefir gjaldþrotameðferð á húi skuldunauts lokið svo fyrir misseri eða skemri tíma, að skuldunaut hefir eigi verið fengið bú sitt til frjáls forræðis eða hann hefir gert nauðasamning fyrir 12 mánuðum og eigi efnt hann, og má þá eigi leita nauðasamninga fyrir hann, nema samþykki og yfirlýsing lánardrotna samkvæmt 5. gr. komi til.

33. gr.

Skiftaráðandi skal þegar skrá í skiftabók athugasemd um, að beiðni samkvæmt 31. gr. sje til hans komin, og nefna fylgiskjöl með henni, enda skal nákvæmlega greina dag og stund, er beiðnin kom í skrifstofu skiftarjettar. Ef þörf þykir, rannsakar skiftarjettur málavöxtu, eftir atvikum með þeim hætti, sem í 17. gr. segir, áður en hann úrskurðar, hvort beiðni skuli taka til greina eða ekki. Einnig kveður skiftarjettur skuldunaut á fund sinn, ef þörf þykir, enda er skiftarjetti skylt að leiðbeina skuldunaut og veita honum kost á að lagfæra það, er ábótavant þykir vera um beiðnina eða fylgiskjöl með henni eða annað.

Jafnskjótt sem unt er leysir skiftarjettur úr því með rökstuddum úrskurði, hvort beiðni skuli taka til greina eða ekki.

Ekki skal taka beiðni til meðferðar og niður falla samningatilraunir, ef þær eru byrjaðar, ef

1. Svo reynist ástatt sem í 32. gr. segir.
2. Skuldunautur veitir skiftarjetti ekki þá fræðslu um efnahag sinn, sem hann er krafinn um og máli skiftir, að áliti skiftarjettar, svo og ef skuldunautur þverskallast við fyrirmælum skiftarjettar um meðferð á húi sínu (36. gr.).

3. Ekki verður komist að sæmilega áreiðanlegri niðurstöðu um hag skuldunauts.
4. Skuldunautur fer svo úr lögsagnarumdæminu, að ekki verði náð nógu skjótlega til hans, þegar þörf er, að dómi skiftarjettar.
5. Vist þykir, að óhjákvæmilegt verði að synja samningi staðfestingar, enda breyti skuldunautur honum ekki í það horf, sem skiftarjettur telur nauðsyn til bera.
6. Skuldunautur ívilnar einstökum samningsmönnum meðan á samningatilaunum stendur.

34. gr.

Nú synjar skiftarjettur að taka til greina beiðni samkvæmt 31. gr., og skal hann þegar skýra skuldunaut frá því.

Ef beiðnin er tekin til greina, hvort sem það er gert eftir úrskurði skiftarjettar eða úrlausn æðra dóms, þá skal telja samningaráðstafanir byrjaðar frá þeirri stundu, er beiðni um þær kom til skiftarjettar.

35 gr.

Frá því er samningatilaunir byrja (34. gr.) og þar til þeim er lokið má enginn væntanlegra samningsmanna kyrsetja fjármuni skuldunauts nje gera aðför í þeim.

Frá upphafi samningstilauna og þar til atkvæðagreiðslu lánardrotna um nauðasamning er lokið getur enginn samningsmanna látið taka bú skuldunauts til gjaldþrotamedferðar, sbr. þó 36. gr., nema hann hafi til þess samþykki atkvæðismanna, er fari með nægilegt atkvæðamagn til þess að fella nauðasamning. Eftir að samningur er samþykktur og þar til skiftarjettur hefir úrskurðað um staðfestingu hans getur enginn samningsmanna fengið bú skuldunauts tekið til gjaldþrotaskifta.

Nú verður bú skuldunauts tekið til gjaldþrotaskifta samkvæmt kröfu lánardrottins eftir þessari málsgrein, og skal þá telja riftingarfresti (22., 23., 25., 26. og 28. gr. laga nr. 7, 13. apr. 1894) til upphafs nauðasamninga (34. gr.).

Lánardrottnar þeir, sem nauðasamningur bindur ekki, geta gengið að skuldunaut lögum samkvæmt þrátt fyrir samningatilaunirnar.

36. gr.

Frá því að beiðni samkvæmt 31. gr. er komin til skiftarjettar og þar til samningagerð er lokið má skuldunautur ekki greiða neinum af væntanlegum samningsmönnum skuldir hans, eindagaðar eða óeindagaðar, nje veita neinum samningsmanni ívilnanir fram yfir hina.

Skuldunautur fer með bú sitt og heldur áfram atvinnurekstri sínum meðan á samningatilaunum stendur, undir umsjá skiftarjettar eða annars umsjármanns, er skiftarjettur setur, ef honum þykir þess þörf.

Skuldunautur má ekki veðsetja eignir sínar frá því að samningatilaunir hófust (34. gr.) og þar til þeim er lokið. Ekki er honum heldur heimilt að selja, leigja eða láta af hendi með öðrum hætti fasteignir sínar nje skrá-

sett skip sin. Aðrar eignir getur hann af hendi látið, ef afhendingin verður talin til venjulegra ráðstafana í atvinnurekstri hans. Ekki má skuldunautur heldur taka lán nje stofna nýjar skuldir fram yfir það, sem nauðsynlegt er til atvinnurekstrar hans eða heimilisframsæslu að álitum skiftarjettar.

Ógildar eru ráðstafanir skuldunauts þær, sem honum eru bannaðar samkvæmt 2. málsg. , nema ákvörðun um samningagerð hafi ekki verið birt (37. gr.) og kaupunaut hafi verið ókunnugt um hana, enda verði honum ekki á þeim ókunnugleika sök gefin. Ef skuldunautur brýtur fyrir mæli þessarar greinar verulega, þá skal skiftarjettur taka bú hans til gjaldþrotaskifta, ef einhver lánardrotna hans krefst þess.

37. gr.

Jafnskjótt sem ákveðið hefir verið, að beiðni samkvæmt 31. gr. skuli til greina tekin, skal skiftarjettur birta þrisvar sinnum í Lögbirtingablaði áskorun til allra þeirra lánardrotna skuldunauts, er væntanlegur nauðasamningur bindur og kröfur áttu á hendur honum við upphaf samningatilauna (34. gr.), um að lýsa fyrir skiftarjetti kröfum sínum innan 4 vikna frá síðustu birtingu auglýsingar. Auglýsingu skal einnig þinglýsa á varnarþingi skuldunauts og á varnarþingi skipa og fasteigna hans. Fyrir þinglýsingar þessar greiðist ekkert gjald.

Eigi missir lánardrottinn kröfu sinnar, þótt hann lýsi henni ekki samkvæmt 1. málsg., en ekki hefir hann rjett til að taka þátt í meðferð frumvarps að nauðasamningi, nema kröfulýsing hans sje komin til skiftarjettar að minsta kosti viku fyrir þann fund, er atkvæðagreiðsla um frumvarpið skal byrja. Og ekki skal fresta meðferð frumvarps vegna lánardrotna, er eigi hafa lýst kröfum sínum samkvæmt 1. málsg.

Í auglýsingu þeirri, sem í 1. málsg. getur, skal einnig boðað til fundar til þess að ræða frumvarp að nauðasamningi, og ef til vill greiða atkvæði um það, og skal ekki hafa þann fund síðar en 14 dögum eftir lok kröfulýsingarfrests.

Loks skal skiftarjettur tilkynna öllum væntanlegum samningsmönnum í ábyrgðarbrjefi eða með simskeyti, ef brjef mundu ekki berast nægilega fljótt, að nauðasamninga verði leitað fyrir skuldunaut, að kröfum skuli lýst innan ákveðins tíma (sbr. 1. málsg.) og að fundur verði haldinn til að ræða og ef til vill greiða atkvæði um frumvarpið (sbr. 3. málsg.). Ekki raskar það þó gildi nauðasamnings, þó að lánardrotni hafi ekki borist tilkynning samkvæmt þessari málsg.

Jafnskjótt sem ákveðið hefir verið að taka beiðni skuldunauts til greina, skal leggja hana með fylgiskjölum (31. gr.) fram í skrifstofu skiftarjettar til sýnis lánardrotnum, enda eiga þeir rjett á að fá eftirrit af frumvarpi að nauðasamningi fyrir lögmaelt ritlaun.

38. gr.

Skuldunautur getur afturkallað frumvarp sitt þangað til skiftarjettur

hefir lýst því yfir, að atkvæðagreiðsla um það skuli fara fram. Afturköllun skal auglýsa í Lögbirtingablaði og þinglýsa samkvæmt 1. málsg. 37. gr.

Breytingar getur skuldunautur gert á frumvarpi sínu og viðauka við það með sama hætti sem í 6. gr. segir. Sker skiftarjettur svo úr því, hvort frumvarp, þannig breytt, fullnægi lögmæltum skilyrðum til þess að samningatilaunir megi halda áfram.

39. gr.

Að liðnum kröfulýsingarfresti semur skiftarjettur skrá yfir allar framkomnar kröfur, bæði nöfn og heimili lánardrotna, skuldarupphæð eða efni kröfu að öðru leyti, gjalddaga ásamt athugasemd um það, hvort skuldunautur viðurkenni kröfu eða mótmæli henni, hvort krafa sje skildöguð o. s. frv. Einnig gerir skiftarjettur skrá um eignir og skuldir skuldunauts, ef ekki hefir reynst unt að fara eftir skrá þeirri, er skuldunautur hefir sjálfur afhent (31. gr.). Skjöl þessi, svo og breytingartillögur og viðaukatillögur skuldunauts við frumvarpið, skal leggja fram í skrifstofu skiftarjettar.

40. gr.

Ef nauðsyn ber til, þá getur skiftarjettur tekið sjer aðstoð við rannsókn á búinu og eftirlit á kostnað skuldunauts. Skiftarjettur ákveður þóknun til handa aðstoðarmönnum sínum.

41. gr.

Á fundi þeim, sem í 3. málsg. 37. gr. segir, leggur skiftarjettur fram skjöl þau öll, sem í 31. og 40. gr. getur.

Sækja skal skuldunautur þann fund, nema sjúkdómur, veður eða vötn banni. Skal hann senda einhvern góðan mann í stað sinn, ef þess er kostur. Nú telur skiftarjettur vist eða líklegt, að skuldunautur hafi hvorugt mátt gera, og frestar hann þá fundi hæfilegan tíma. Ef skuldunautur sækir ekki fund að forfallalaus, þá falla samningatilaunir niður samkvæmt úrskurði skiftarjettar. Úrskurð skal birta eins og mælt er í fyrri málsg. 38. gr.

Skuldunaut er skylt að veita lánardrotnum sínum á fundi allar þær skýringar og upplýsingar, sem hann má og máli skifta.

Einnig er einstökum lánardrotnum skylt að svara spurningum skiftarjettar og annara lánardrotna um skifti hans við skuldunaut. Ef lánardrottinn svarar ekki, enda þótt telja megi hann munu geta það, eða svarar visvitandi rangt um veruleg atriði, þá getur skiftarjettur úrskurðað, að hann skuli hafa fyrirgert atkvæðisrjetti sínum um frumvarpið. Og auk þess varðar atferli lánardrottins refsingu eftir 147. og 149. gr. alm. hegningarlaga.

Ef fundi er frestað, boðar skiftarjettur til fundar af nýju með þeim hætti, sem honum þykir hlýða.

42. gr.

Hver sem skuldar þeim, er nauðasamninga leitar, getur, ef nauðasamningur kemst á, dregið frá það, sem hann kann að eiga hjá honum,

hvernig sem kröfu og gagnkröfu er varið, enda hafi gagnkröfuhafi eða sá, sem hann hefir erft kröfu eftir, öðlast hana áður en auglýsing um nauðasamninga var birt (37. gr.), án þess að honum væri þá kunnugt um, að skuldunautur undirbyggi þá eða leitaði nauðasamninga, eða gagnkrafan stafar af skuldbindingu, sem gagnkröfuhafi hefir undirgengist fyrir þennan tíma, og svo var ástatt um skuldunaut og vitneskju hins sem fyrr var sagt. Nú leikur vafi á um það, hvenær gagnkrafa er til orðin, og getur gagnkröfuhafi þá staðfest skýrslu sína þar um með eiði fyrir skiftarjetti.

Meðan samningagerð stendur yfir má skuldunautur ekki framselja viðskiftabrjefskröfur sínar með þeim hætti, að skuldajafnaðarheimild glatist, nema aðilja sje sett trygging fyrir því tjóni, er hann kann að bíða þar af.

Ef gagnkröfuhafi krefst þess, þá skal skiftarjettur skrá á viðskiftabrjef skuldunauts, þegar nauðasamningur er staðfestur, að aðilja sje áskilin skuldajafnaðarheimild samkvæmt þessari grein, þó að brjefið verði framselt, nema gagnkröfuhafa sje sett trygging við tjóni, er hann kynni að bíða, ef skuldajafnaðarheimild hans glatast vegna framsals, og skal þá aðferð hafa, ef brjefið er vixill.

Ákvarðanir skiftarjettar um gagnkröfur samkvæmt þessari grein eru ekki bindandi, ef ágreiningur verður síðar um þær.

43. gr.

Þeir, sem öðlast hafa kröfur á hendur skuldunaut fyrir upphaf nauðasamninga (34. gr.), hafa atkvæðisrjett um þá eftir þeim reglum, sem í 11.—14. gr. segir.

Nauðasamningur tekur yfir óeindagaðar kröfur, en rjett er að draga frá sparisjóðsvexti frá greiðsludegi og til gjalddaga, ef fyrr er greitt.

Rjett er að meta til peningaverðs allar kröfur á hendur skuldunaut, er nauðasamningur tekur til, ef það er nauðsynlegt til að koma jöfnuði á milli allra sammingsmanna og til að reikna atkvæðamagn með nauðasamningi og móti.

Um atkvæðamagn og samþykt nauðasamninga fer annars eftir 15. og 16. gr.

44. gr.

Nauðasamningur er gildur, þegar skiftarjettur hefir staðfest hann. Fara skal skiftarjettur eftir 17.—18. gr.

Skiftarjettur synjar staðfestingar:

1. Ef það kemur í ljós eftir samþykt nauðasammings, að fyrirmæli 32. gr. standa staðfestingu í vegi.
2. Ef svo stendur á sem í 2.—6. tölul. 20. gr. segir.

45. gr.

Svo fer um skrásetningu nauðasammings í skiftabók og undirskrift lánardrotna sem í 27. gr. er mælt.

Auglýsing og tilkynning um synjun og staðfesting nauðasamnings skal fara eftir 28. gr.

46. gr.

Um verkanir nauðasamnings fer eftir 21.—26. gr., sbr. 43. gr.

Sá, er forgangskröfu á á hendur skuldunaut, heldur forgangsrjetti sínum þar til mánuði eftir lok nauðasamninga, enda þótt krafan sje þá orðin það gömul, að forgangsrjettur á þúi skuldunauts væri þá annars glataður.

47. gr.

Skuldunautur, sem hefir í frammi nokkra þá athöfn, sem í 262. og 263. gr. almennra hegningarlaga segir, meðan á nauðasamningatilaunum stendur eða eftir að hann var tekinn að hyggja á slíka samninga, sæti refsingu eftir þeim greinum.

48. gr.

Nú sannast það innan 3 ára frá staðfestingu nauðasamnings:

1. Að svo hefir verið að farið sem í 1. og 2. tölul. 29. gr. segir, eða
2. Að skuldunautur hefir gerst sekur samkvæmt 47. gr., eða hefir greint vitandi rangt frá í bókum sínum um atriði, sem máli hafa skift um samþykkt eða staðfestingu nauðasamnings, og fer þá um gildi hans samkvæmt 1. og 2. málsg. 29. gr.

IV. KAFLI.

Áfrýjun.

49. gr.

Ákvörðunum skiftarjettar samkvæmt II. og III. kafla laga þessara má skjóta til hæstarjettar eftir þeim reglum, sem hjer segir.

50. gr.

Úrskurði, þar sem beiðni eftir 3. og 31. gr. er tekin til greina, verður ekki áfrýjað.

Úrskurði, þar sem synjað er að taka beiðni samkvæmt 3. og 31. gr. til greina, úrskurði, þar sem ákveðið er, að samningatilaunir skuli falla niður eða þar sem nauðasamningi er synjað staðfestingar, getur skuldunautur einn áfrýjað.

Öðrum ályktunum skiftarjettar getur hver sá áfrýjað, er ályktun varðar hag hans að lögum.

Áfrýjunarfrestur er vika frá uppkvaðning úrskurðar eða frá lokum þeirrar dómsathafnar, er áfrýja skal. Úrskurði um staðfestingu á nauðasamningi má þó áfrýja innan 14 daga.

Úrskurði hæstarjettar um þóknun aðstoðarmanna skiftarjettar eftir 40. gr. má fullnægja með aðför í búi skuldunauts, ef á þarf að halda.

51. gr.

Áfrýja má þegar ákvörðunum skiftarjettar, en ekki stöðvar áfrýjun samningatilraunir.

Nú er úrskurðað, að samningatilraunir skuli niður falla eða nauðasamningi er synjað staðfestingar, og skal þá ekki telja samningatilraunum lokið fyrr en liðinn er áfrýjunarfrestur, enda sje áfrýjunarbeiðni þá ekki fram komin, eða hæstirjettur hefir staðfest úrskurðinn.

Ef úrskurðað er, að nauðasamning skuli staðfesta, má ekki framselja skuldunaut þú hans nje hætta eftirliti fyrr en áfrýjunarfrestur er liðinn, enda hafi ekki verið áfrýjað, eða hæstirjettur hefir staðfest úrskurð skiftarjettar.

52. gr.

Áfrýjandi skili skiftarjetti skriflega beiðni áður en áfrýjunarfrestur er liðinn um það, að skiftarjettur annist áfrýjun þess atriðis, sem áfrýja á, og sje það svo glögt greint, að ekki sje um að villast, svo og þær kröfur, sem áfrýjandi gerir, ástæður þær, sem hann byggir kröfur sínar á, og gögn þau, er hann telur sjer í hag, og mega ný gögn og nýjar kröfur koma fram. Skiftarjettur sendir hæstarjetti svo fljótt sem unt er áfrýjunarbeiðni, eftirrit úr skiftabók af öllu því, er það mál varðar, skjöl þau, sem að málinu lúta, og álit sitt, ef hann vill.

Hver, sem áfrýjuð athöfn varðar, getur og sent hæstarjetti skriflega greinargerð sína um málið.

Nú þykir hæstarjetti málið ekki nægilega skýrt, og leggur hann þá fyrir skiftarjett að afla upplýsinga þeirra, sem vantar. Skal skiftarjettur gera það svo fljótt sem kostur er á, og fer um þá rannsókn eftir 17. og 41. gr. Eftirrit rannsóknar sendir skiftarjettur hæstarjetti jafnskjótt sem kostur er.

Hæstirjettur kveður upp úrskurð í málum þessum innan viku frá því, er skjölin komu til hans, sbr. 1. og 3. málsg., nema málið sje sjerstaklega umfangsmikið, enda sje úrskurður aldrei upp kveðinn síðar en 2 vikum eftir móttöku skjalanna.

V. KAFLI.

Um gjöld o. fl.

53. gr.

Fyrir starfsemi skiftarjettar samkvæmt III. kafla þessara laga skal

greiða gjald í rikissjóð, sem reiknast þannig, í hlutfalli við eignir skuldunauts samkvæmt skýrslu hans eftir 31. gr.:

$\frac{1}{3}\%$ af fyrstu 20000 kr.

$\frac{1}{3}\%$ af næstu 80000 —

$\frac{1}{3}\%$ af því, sem þar er fram yfir. Þó verður lægsta gjald aldrei minna en 20 kr., og hæsta gjald aldrei meira en 500 kr. Gjaldið reiknast af heilum hundruðum, og tala, sem endar á 50 eða hærri tölu, verður hækkuð í 100, en tala, sem endar á lægri tölu, verður færð niður í 100.

Ef beiðni samkvæmt 31. gr. er synjað, skal gjalda einar 10 kr. Ef samningatilaunir falla niður áður en frumvarp að nauðasamningum er borið upp til atkvæðagreiðslu eða ef samningi er synjað staðfestingar, skal gjalda hálf gjald.

Nú verður bú skuldunauts tekið til gjaldþrotaskifta 4 mánuðum eða fyr eftir lok samningaumleitana eða eftir staðfestingu nauðasamnings, og skal þá draga það frá skiftagjaldi, sem greitt hefir verið í rikissjóð vegna samningagerðarinnar. Þegar gjaldþrotameðferð bús lýkur með nauðasamningi, skal aldrei greiða nema $\frac{1}{4}$ skiftagjalds í rikissjóð.

54. gr.

Áfrýjandi greiðir 20 kr. í rikissjóð fyrir fyrirtöku máls í hæstarjetti, og skal senda skiftarjetti gjaldið ásamt áfrýjunarbeiðni, og vottar skiftarjettur um greiðslu þess um leið og hann sendir hæstarjetti skjölin. Að öðru leyti greiðast engin gjöld fyrir meðferð máls í hæstarjetti.

Hæstirjettur getur gert þeim, er áfrýjað hefir án þess að hann verði talinn hafa haft sæmilega ástæðu til þess, eða fyrir ósæmileg ummæli eða vitandi ósannindi í málf lutningi, að greiða 20—200 kr. sekt til rikissjóðs.

Að öðru leyti dæmir hæstirjettur engan málskostnað.

55. gr.

Ef skiftarjettur dregur óhæfilega störf þau, sem á honum hvila samkvæmt lögum þessum, má beita 1. málsg. 97. gr. skiftalaganna. 100. gr. sömu laga á hjer og við.

56. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1924.

Nú hefir bú verið tekið til gjaldþrotameðferðar fyrir 1. júlí 1924, og getur þá skuldunautur neytt heimildar II. sbr. IV. kafla til þess að leita nauðasamninga, ef beiðnin um það kemur fram eigi síðar en mánuði eftir nefndan tíma, enda hafi skiftarjettur ekki þá þegar gengið frá útblutunargerð búsins.